

Gerstner István:
Csonka híd, 2001

Gerstner István:
Párkány alatt, 2005

Gerstner István:
Kis Csorba-tó, 1989

Varga Erzsébet

GERSTNER ISTVÁN TÁJKÉPEI

Gerstner Istvánt bizonyára nem szükséges bemutatni olvasóinknak, hiszen tájképeit nem most, a januárban rendezett pozsonyi kiállításon (Cyrián Majerník Kiállítóterem) láthattuk először; Szlovákia fővárosában legalább harmadszor állította ki festményeit (1973-ban a *Život* című hetilap Kisgalériájában, 1979-ben pedig a Slovaft vállalat Kisgalériájában), s 1979-ben Nyitrán, Érsekújvárott és a dunaszerdahelyi Csallóközi Múzeumban is bemutatkozott a képzőművészet-kedvelő közönségnek.

Talán nem felesleges megnéznünk, mire figyelt fel az előző kiállítások alkalmával a kritika: mindenekelőtt a festő sajátos színeinek méltányolásáról kell szólnunk, no meg arról a felismerésről, hogy Gerstner szülőföldje és ihletője, Párkány és környéke a szlovákiai képzőművészetben mindeddig ismeretlen terület volt, a festő tehát egy képzőművészetileg „feltérképezetlen” természeti valóságot hódít meg, hoz emberközelbe – egyszerű és érthető képein szuggesztíven ábrázolva táj-, illetve szülőföld-élményét. A Csallóközi Múzeumban rendezett kiállítás kapcsán Nagy Kornélia művészettörténész a következőket írta folyóiratunkban Gerstnerről: *„Sohasem a táj vagy az ábrázolt tárgyak egyértelműen természethű, topografikus pontosságú ábrázolása a célja; képein mindig azt a tájat akarja megörökíteni, amellyel kifejezésre juttathatja a természeti motívum lényegét, azt az örök ritmust, ami magában foglalja a természet állandó körforgását, az elmúlást és az újjáéledést. A táj letisztult lényegét, hangulatom meghatározó elemeit ábrázolja, amit a leegyszerűsített, néhol dekoratív elemekkel tarkított kompozíció még csak jobban kiemel.”*

Mit tehetnénk hozzá mindehhez most, Gerstner István új (az utóbbi három évben alkotott) tájképei láttán? A festő alapállása lényegében nem változott: képeinek „főszereplője” (ha szabad egyáltalán ilyen szakszerűtlen „terminust” használnom)

továbbra is a szülőföld, a Duna, a Garam és az Ipoly folyók találkozásának természeti szépségeiben oly gazdag vidéke, a színek továbbra is sajátosak, s főleg visszafogottságuknak köszönhetően megkapóak, s Gerstner továbbra is főként „leisztult”, letisztult impressziókat rögzít – méghozzá rendkívül poétikusan. (Talán megbocsátja majd az olvasó, ha legalább zárójelben megkockáztatok itt egy nagyon szubjektív megjegyzést: a kiállítás képei láttán olyan vélemény alakult ki bennem a festőről, hogy valószínűleg nagyon szereti a költészetet; legszebb tájképeit egyébként igen szívesen állítanám párhuzamba a könnyed, egyszerűen tiszta lírai dalokkal.)

Az impressziók rögzítése természetesen nem azonos az impresszionizmussal; hiszen míg az impresszionista művész a tájképeken is elsősorban önmagáról, saját belső világáról, önérdékű érzéséről vall, Gerstner – azon kívül, hogy az ábrázolt természeti valósággal csaknem intimnek mondható kapcsolatban van, hogy mélységesen szereti sajátos arculatú szülőföldjét – szinte semmit sem árul el önmagáról: az ő tájképein nem a hatás, a látvány keltette benyomás az érdekes, hanem az adott valóság; a mű tehát nem a festő pillanatnyi érvényű érzéseit és hangulatait tükrözi, hanem az adott táj nem egyértelműen természethű, de valószínűségeit adja vissza.

S hogy ne maradjunk mindvégig az általános megállapításoknál, hadd említsem meg végezetül azt a három képet, amely atmoszférájával, hangulatával, színeivel és kompozíciójával, a téli, illetve tavaszi természet lényeges összetevőinek megragadásával és szuggesztív ábrázolásával a leginkább hatott rám. Íme: *Hó alatt* (olaj, 1980), *Falu* (olaj, 1980), *Barackfák* (olaj, 1981).

(*Irodalmi Szemle*, 1982(3)285–286.)